

Izhaja po
dvakrat na mesec v Ljubljani,
kedar ga prebere
in ne konfiscira policija.

v lažnjivi obleki.

Vrednik Jakob Aléšovec.

Veljá celo leto 3 gld.,
pol leta 1 gld. 50 kr. in četrt
leta 80 kr.
za vsacega brez ozira.

Posamezne številke se dobivajo, če jih kaj ostane, po 15 kr. v administraciji „Za vodo“ hiš.-št. 250 v drugem nadstropji na ulice.

Kdor ga bere in ga ni kupil, se bo, ako se zasači, ostro kaznoval.

Zdihljej po svobodi.

Svoboda, oj kje si doma?
Ti v Afriki dom med divjaki,
Al v Avstriji, kjer so vstavaki?
Na Pruskem, kjer Bismark igra?
Al mórda na Laškem prebivaš,
Celó po Turčiji se skrivaš?

Pri nas pač o tebi res ni
Več najti ne duha ne sluha;
Svobodna je komaj še muha.
Takó se pač vsakemu zdi,
Ki, kar se godi, ogleduje,
Po časnikih naših stikuje.

Iti je „Sokol“ hotel
Iz mesta s zastavo na kmete;
Če „Sokol“ napravi izlete,
Je kmet naš jih grozno vesel.
Program se izletu napravi,
Da „Sokol“ se v Lavrici vstavi.

Županu se Dežmanu to
Spodobno pismo naznani;
Naš Dežman izleta ne brani,
A vendar ukaže ostró,
Da „Sokol“ brez godbe, zastave
Skoz mesto gre v proste dobrave.

„Sokólu“ se častno ne zdi,
Iz mesta ko tat se plaziti,
Al kakor begun se vrniti;
Naj turnar neméur to stori.
Zatoraj, izlet da napravi
Na Janjéce in Velče, objavi.

A vlada mu to prepové,
Rekoč, da izlet je nevaren,
Ker Janjéce so kraj zló viharen.
Iz mesta zdaj „Sokol“ ne smé.
Žandarje na Velče poslali,
Da bi nađ Slovenci čuvali.

Zatoraj svoboda, kje si,
Če društvom se brani na kmete,
Če vlada zabrani izlete,
Če bričev povesod mrgoli?
Al morda je taka že sila,
Da ti si se tudi že skrila?

„Brencelj“.

Pavliha gre k razstavi na Dunaj.

Vsak človek, če je prav, kakor jaz, kmečkega stanu, je bolj ali manj radoveden, tudi se rad ponaša s tem, kar je videl in obhodel po svetu. To napako imam z drugimi vred tudi jaz, ni čuda toraj, da me tako težko doma trpi in da jo tako rad kam pobrišem. Tim bolj me je mikala še dunajska razstava, o kateri se je toliko pisalo in govorilo; zato se pa nisem dolgo premišljeval, vrgel sem praznično suktnjo čez ramo, vzel majhno torbico in dežnik ali marelo v roko, vteknil nekaj grošev v žep, ktere sem bil v dveh letih — kar sem bil namreč prvokrat na Dunaji — pri volih priredel, in se vsedel v Kranji na železnico, potem smo drdrali proti Ljubljani.

V Ljubljani imam znanca, tega sem hotel še poiskati, če bi mi imel morda kaj naročiti za Dunaj. Ta mi vsili nekaj klobas in steklenico prav gorkega brinjevčka v torbico, le zato, pravi, da se bom na-nj spominjal, kedar bom jedel klobase. Ker ni bilo pretežko, sem si mislil: naj bo no, morda bom tega darilca še vesel. In, pri moji veri, prav sem mislil. Toda tega zdaj še ne povem, mora iti vse po vrsti, kakor pri procesiji.

Ker sem se bil enkrat že vozil na Dunaj, sem že nekoliko vedel, kako in kaj je na železnici. Kupim si toraj karto za tretji red, se vsedem na leseno klop, mašina zapiska in nas jame vleči proti Dunaji ali prav za prav proti Zalogu.

Lahno zibanje in majhen tres mi vsili malega zaspanca v oči; naslonim se tedaj v kot in malo zadremjem, da bi mi pretekel čas. Pot do Dunaja je dolga, to sem vedel že iz lastne skušnje, toraj si mora človek čas krajšati, kakor ve in zna. Torbico sem bil varčno v kot tik sebe položil, tako, da je bila po mojem životu zakrita. Bila je, kar sem pozabil povedati, noč in luč v vozu je prav svetlo brlela.

Zbudim se še le, ko je solnce že sem ter tje radovedno kukalo skoz okno, in sicer zavoljo tega, ker mi je konduktér na neki postaji z vso močjo tresil vrata vozá ravno pri ušesih ob steno. Prebito! Tako, kakor konduktérji na železnicah, ne zna nihče pokati brez korobača ali smodnika. To je pok, da se človeku vse strese po životu! Bolj se ustraši človek, kakor če bi nenadoma dobil prav gorenjsko zaušnico.

Ta pok me je kar hitro prav do dobrega zdramil, sedem zopet naravnost in si ogledam družino. Voz ni bil zelo napolnjen, na moji klopi sedela sta še dva, eden v sredi, drugi pri kraju, ki pa je vedno skoz okno gledal. Meni nasproti čepela je neka ženska in malo dalje na isti klopi Kočevac s krošnjo, ktero si je bil dal pod glavo. To so morale biti potem pomoranče dobre, ko so se pod njegovo glavo pomadile!

Zgovoren, kakor sem, se obrnem do svojega soseda, da bi se kaj pomenkavala. Bil je nekoliko gosposko oblečen, kakor so v Ljubljani rokodelci ali pa pri nas na Gorenjskem briči in dacarji.

„No, kam se pa peljemo,“ ga vprašam, „morda tudi na Dunaj?“

Mož me meri z očmi od glave do nog, potem se zakremži: „Niks bindiš!“

Če bi me mož ne bil tako zaničljivo pogledal, bi mu bil jaz pokazal, da znam tudi nemški; tako pa sem bil že toliko možki, da sem si mislil: „Saj lahko brez tebe opraviš! Ti tako, jaz pa tako!“

Potem si zapalim pipo in pušim, da jame ženska meni nasproti kašljati. Iz tega sem sklenil, da je še neomožena, drugače bi jo bil že mož tobaka navadil.

Ko mi pipa poide, vzamem steklenico brinjevca in ga enkrat dobro potegnem, potem zagozdim si grlo s klobasico

in odkrehnem od štruce, ktero mi je bil ljubljanski znanec skrivaj v torbico vteknil, lep kos. Moj brinjevček je šinil vsem mojim sosedom pod nos tako, da so me jeli vsi gledati; posebno moj najbližnji sosed „Niks bindiš“ se jame sukati, kakor pes, kedar gre memo kuhinje, kjer se cré. Vidi se mu, da bi me rad nagovoril, pa si ne upa prav, ker gotovo misli, da jaz ne umem nemškega. Kako pa strimim, ko se čez nekoliko časa meni še bolj primakne in v najlepši, malo po štajerskem zaviti slovenščini reče:

„Priatelj, Vi imate jako dober brinjevček, ki me tako v nos zbada, da bi Vas prosil za požirek.“

Zdaj pa se mu jaz nasmejem in rečem: „Niks bindiš,“ potegnem še enkrat krepko in spravim steklenico zopet v torbico, kjer je prej počivala. Sosed me pogleda debelo in ljudje, ki so prej slišali, kaj je on meni odgovoril, se jamejo smejeti na vse grlo; možička pa je sram, da se mi skoro smili. Pri prvi postaji pobere svoje kopita in zleze iz našega voza, spremljen po smehu vsih, kar jih je bilo v vozu.

Kmalu se zgubi tudi ta družina, drug za drugim gre in voz se napolni na novo s čisto drugim ljudstvom. Ti so govorili neko nemščino, ktera je tisti, ki se v krofovih rodi, čisto podobna. Jaz nisem vsega razumel, toraj sem vso pot kadil, gledal skoz okno in molčal. Mene ni nihče nagovoril, jaz pa tudi nikogar, toraj mi je bilo lahko molčati.

Dolga je pot na Dunaj, toda počasi se vendar-le tje pride. Zato smo bili tudi mi na Dunaji, ko je ravno solnce zahajalo. Vlak se vstavi, konduktérji odpró vrata, vse se drenja iz vozov, na kolodvoru je krik, da bi človek oglušil. Jaz sem že vedel, kako bo, toraj sem stisnil svojo robo k sebi in se drenjal za drugimi iz kolodvora in po stopnicah doli. Toda zunaj je še le prava gnječa. Menda je bilo več onih, ki so prišli tujce sprejemati in lovit, kakor tujcev.

Mene zgrabi nek voznik in me praša, kam me bo peljal. Jaz ga pogledam in rečem: „I, če ti, ki si tukaj doma, ne veš, kam bi me peljal, kako bom jaz vedel, ki sem bil še le enkrat na Dunaji! Pa naj bo, pelji me kam, kjer je po ceni! Da dobim le polič vina in kaj za prigrizniti, potlej ležim že tudi na goli klopi ali na kaki mrvici kje. Le pelji me!“

Na to mi odpre vrata svojega voza, potisne mene va-nj in voz drdra, Bog sam vedi, kam. Če me kam zapelje, sem si jel misliti, kjer nisem znan, kako bom pa potlej nazaj vedel! Ta bi bila lepa! —

Čez kake pol ure zavré, voz se škripaje ustavi, vrata se odpro in voznik mi pomaga iz voza.

„Koliko sem Vam dolžan?“ ga prašam in sežem v žep, kjer sem imel nekaj drobiža.

„Tri goldinarje štirideset krajcarjev,“ mi odgovori v taki nemščini, kakoršna se pri Korošcih sliši.

„Kaj? Tri goldinarje?“ vprašam zavzet. „Ali boste mar tudi večerjo in ležišče za-me plačali?“

„Kaj še!“ mi odgovori že bolj rogato. „To je za vožnjo, za drugo ni meni nič mar, se boste že z onimi-le zmenili.“ Pri teh besedah kaže dva človeka, katerih eden je držal že za mojo culo.

„Za vožnjo toliko, kar pri nas delavec, ki ves dan orje, komaj ves teden zasluži? Ne boš! Pa me peljite nazaj, kjer ste me naložili, si bom najel družega, ki me bo ceneje peljal. Toliko ne plačam, rajši se dam zapreti.“

„O, boste, boste, premalo vas bo,“ pravi na to in prime za mojo culo. „Mislite, da vas bom zastonj vozil?“

„Med zastonj in tremi goldinarji je vendar razloček. Kratko malo, jaz jih ne plačam, me pa tožite, jaz sem Pavliha iz Gorenjskega.“

„To vam verjamem ali ne, kakor se mi zdi,“ pristavi. „V tej-le culi bo že toliko, da je tri goldinarje vredno.“ Izrekši vzame mojo culo.

„Ne boš je imel, ne,“ se zaderem, skočim va-nj in mu jo iztrgam iz rok, on vzdigne svoj bič, jaz primem za-nj in tako se jameva ruvati. Kar naju zgrabi dvoje rok, naju potegne narezan in škripajoč glas veli:

„Kaj je tu?“

Moj voznik se prestraši, jaz se ozrem in vidim za sabo dva policaja.

„Kaj je tu, govorite vi, tujec!“ veli vnovič prejšnji glas.

Jaz mu pogumno povem, kako in kaj, nato praša voznika, ki pa zdaj pravi, da je zahteval le 1 gld. in 50 kr.

„Ti lažnjivec ti,“ zarohnim jaz nad njim, „toliko bi ti bil jaz rajši plačal, kakor se ruval s tabo vpričo tujih ljudi. Tri goldinarje in nekaj krajcarjev si tirjal od mene, teh ti pa ne plačam, če me pri tej priči daš zapreti.“

„O, tega ne bo storil,“ pristavi policaj, „plačajte mu, kar mu gre, in to je 1 gld. 50 kr., pa bo vse v redu med njim in vami.“

„Šentano veliko je to za pol ure, pa naj bo,“ rečem, potegnem mošnjo iz žepa in mu jih odštejem. Policaj med tem vzame svoje bukvice in zapiše va-nje številko voza, potem veli vozniku, da naj gre, kamor hoče, meni pa svetuje, da naj prej prašam, koliko bo veljalo, če se kam popeljem; potem ne bo prepira in tudi meni ne bo žugala nevarnost, da bi me policija seboj vzela, kar bi se vtegnilo pripetiti, ako bi me še enkrat zasačila, ko bi se s kom ruval.

„No, no, je že dobro, da vem,“ pravim na to in se obrnem k človeku, kateri je med tem za mano stal. „Ali mi boste vi preskrbeli posteljo in večerjo?“

„Vse, vse, kar si želite,“ odgovori ponižno, vzame mojo culo in mi reče: „Le za mano, če vam je ljubo!“

„Kaj mi ne bo!“ pravim in grem za njim, „saj sem že truden in lačen. Le pojdiva!“

Greva in greva po stopnicah, kakor v zvonik, a vendar ni še konca ne kraja.

„Če je še visoko, rajši malo počijva,“ pravim svojemu vodju. „Po hribih sem navajen hoditi, pa vendar tako visoko, kakor tu, še nisem bil.“

„Precej bova gori, precej, le še dva nadstropja,“ hiti me tolažiti in skače pred mano, kakor da bi bil brez pljuč. Jaz plezam za njim — in si brišem pot. Škoda da nisem cerkovník — si mislim —, ki hodi vsak dan uro navijat.

Vendar vsake reči je konec, tudi najdaljših stopnic in tako dospeva potna, a sicer brez nesreče, do vrha, ne vem v katero nadstropje. Moj vodja odpre vrata in tako stopiva v sobico, ktera je tako velika, da se človek, če je šibek in majhen, ravno lahko zasuče. No, še bolje, sem si mislil, bo vsaj po ceni in družega tukaj tako ne bom delal, kakor spal. —

Strežaj položi mojo culo na stol, mi pokaže posteljo, železno in ozko, in mi reče: „Tako! Vam je sicer še kaj všeč?“

„Všeč mi v tej višavi prav ni, pa že bo, bom malo potrpel, saj človek tako malokdaj pride na Dunaj. Kje bom pa kaj večerje dobil?“ vprašam strežaja.

„Če vam je ljubo, se vam bo gori prinesla, če ne, pa vas peljem v gostilnico, ki je spodej pri tleh,“ mi odgovori.

Jaz premišljujem. Če bi se mi večerja v to višavo prinesla, bi vtegnila potoma čisto mrzla postati; bolje, da grem doli. Toraj koračim po stopnicah zopet nazaj in ko prideva v gostilnico, me res že kolena bolé. Vsedem se, natakár priskaklja, me vpraša, kaj bom pil, in položi na pol tiskan in na pol pisan papir pred-me.

„Polič vina!“ velim.

Natakár me debelo gleda.

„Polič vina! Ali ne razumete?“ ga vprašam dalje.

„Da, razumem, toda“ —

„Ali mislite, da ga ne morem plačati? Tukaj!“ Pri teh besedah izlečem svojo precej napolnjeno denarnico iz žepa in jo vržem na mizo.

„O, prosim, prosim,“ pravi natakár spoštljivo, „zarad tega ne dvomim. Toda koliko kozarcev naj prinesem?“

„I, no, enega ali pa nobenega, znam že tudi iz poliča piti, da je le kaj v njem.“

Natakár zgine in kmalu pride zopet s poličem, kterega pred-me postavi. Potem čaka dalje na pol priklonjen pri mizi.

„Čemu čakate?“ ga vprašam in si natočim, „ali hočete pri meni piti? Pa sedite k meni, stojé ne bova pila!“

„Ne, ne, prosim, si boste kaj zbrali večerje?“

„A, tako!“ Spomnim se, da je pri gospodi navada, prej brati, kar hoče kdo jesti; toraj pogledam list, pa je tako slabo pisan, da ne spoznam nobene črke, da-si tudi nemški za silo berem, če je treba. Da bi pa ne izdal svoje nevednosti, pokažem mu na listu najdaljšo vrsto, misleč si, da bo jed z dolgim imenom tudi izdatna.

Natakár zopet zgine in se vrne čez nekaj časa z neko stvarjo, ktere je bilo na krožniku toliko videti, da bi jo bil vrabec pozobal.

„Tega ne bom sit,“ pravim, „prinesite mi kaj izdatnega zraven, na pr. klobase na zelji, žgance z mlekom ali pa kake dobro zabaljene štruklje, kako pišče.“

„Da, piščeta imamo, bo precej.“ Zopet zgine kakor duh, jaz pokusim, kar mi je prinesel, pa mi usta skup vleče, ko da bi vgriznil kako trnjulo. Za gosposk želodec je morda to prav dobro, za-me ni bilo. Lačen sem pa že bil, toraj podavim nekoliko žemelj in po vinu je tudi, kakor bi pihnil. Natakár mi prinese naročeno piško, ktera je malo večji, kakor pri nas vrabci, morda tam ne ratajo tako dobro ali pa jim dajó toliko jesti, kakor je bil natakár prvokrat meni prinesel; potem še polič vina. Ko sem piško povil in drugi polič izpraznil, bi bil še kaj jedel, pa se spomnim, da imam gori domače klobase in tako pokličem natakárja, da bi plačal. Naštejem mu, kar sem imel, on zapiše vse na listek, šteje skup in položi papir pred-me. Strašno! 6 gld. 80 kr. Pri moji veri, toliko še nisem nikdar zavečerjal!

„Ali ste prav šteli“, vprašam natakárja.

„Prosim, prepričajte se! Bokal vina 2 gld., piška 3 gld. itd.“

„Kaj hočem, si mislim, plačal bom, saj je to zadnji-krat. Drugič bom že varoval se take večerje. Vzajem toraj iz žepa desetak in ga pomolim natakárju, kateri mi odšteje 3 gld., potem se zahvali in odide. Kdo se bo prepiral še za 20 kr., ktere mi je premalo nazaj dal, pravim sam pri sebi, vstanem in plezam po stopnicah zopet v svojo sobo. Tam izlečem iz torbice klobaso in zagozdim večerjo, potem pomočim vse skup z brinjevcem in se vležem v posteljo, kjer ves pretresen in truden, kakor sem bil, prav hitro zaspi-m. Hvala Bogu, da sem v postelji! Zdaj se bom dobro naspal.“

Prazna vera. Komaj se mi oči zatisnejo, kar se zopet zbudim. Po vsem životu me srbi, kakor da bi ležal na mravljišču, tako da mi ni moč, dalje spati. Vstanem in naredim luč ter posvetim v posteljo, na čim da ležim. Prebito! Pred svitlobo vidim bežati tiste rujave živalice, ki se navadno prav rade redé od človeške krvi in ki jih naš kmet preganja s kropom. Na, to bo spanje, si mislim, izlečem srajco in vse, kar sem bil v postelji na sebi obdržal, oblečem hlače in se zavijem v svojo drugo obleko, sedem na stol in se naslonim na mizo, da bi zaspal, kakor bi vedel in znal. Trdo je, toda vedno še boljši, kakor na mehkim, kjer iščejo rujave šesteronogate živali po živih truplih hrane.

Res zadremļjem, toda še pred dnevom se vnovič prebudim, ker te male pošasti so me kmalu zopet našle. Kaj mi je početi? Ali bom te živali v obleki ves dan nosil po Dunaji? Ni me mikalo, toraj naredim luč in se lotim pre-

ganjanja rujavih živalic, ktere so si bile v moji obleki najele brezplačno stanovanje. Prijetno to delo ni, pač pa hvaležen in prav vesel sem, ko vidim in čutim, da sem pregnal neprijetno in nadležno eksekucijo.

Ko se je naredil dan, si mislim: Pavliha, tako ne boš več spal, saj imaš toliko seboj, da si lahko kaj boljšega plačaš. Pokličem toraj tisto, ki mi je postlala, in jo prašam, koliko sem dolžan.

„Kaj boste že šli?“ pravi precej priletna ženska.

„Kaj mi je početi družega,“ pravim, „če ne prebivam v sobi sam, katero sam plačam.“

„Kako da ne?“ mi odvrne.

„Zato, ker stenice menda nič ne plačajo za posteljo.“

Devica skremži malo usta in pravi: „Bom precej prinesla račun,“ ter odide. Čez nekoliko časa se vrne, mi položi list na mizo in čaka. Jaz vzamem list v roke in vidim spodej: Skupej 10 gld. 20 kr. brez hlapca in vratarja.

„Oho! Ste se zmotili,“ pravim, „ta račun ni za-me, morebiti za koga družega.“

„O ne,“ mi je odgovor, „berite: Račun za št. 136. Soba 5 gld., postrežba 60 kr., strežaj, ki vam je robo nesel po stopnicah, 2 gld., 2 sveči po 1 gld. in tistemu, ki vam je čevlje osnažil, 60 kr., skupaj 10 gld. 20 kr. Ali ni to res?“

„Čevljev mi ni nihče snažil,“ vgovarjam jaz.

„Pa je že taka navada, da se to računim,“ mi odgovori stara deklica, „se tudi nihče ne pritoži. Tukaj vidite po magistratu potrjeno tarifo. Toliko zahtevati imamo pravico.“

Kaj sem hotel? S kislim obrazom plačam račun, vzamem sveči, od katerih sem si le eno malo prižgal, seboj, hotel sem ju doma kazati, ker so po 1 gld. in koračil po stopnicah doli, misleč si: Tako me ne boste več vjeli. Dobro, da vem!

Po stopnicah je nastavljeno vse, kar se navadno v gostilnici nahaja, od hlapca do natararja, ki se mi priklanja; toda jaz koračim možko memo vsih in dam zadnjemu svečo, katero sem bil sabo vzel rekoč:

„To je za vas vse, vredno je goldinar, toraj ne jbo premalo.“

Tako sem prišel srečno iz prve gostilnice. Kako se mi je v razstavi godilo in kaj sem tam videl, bom povedal prihodnjic.

Krišpin Krišpovič.

Zategavoljo ne vem, ktere ga bi bolj občudoval, Dežmana, Auersperga ali Schönwettera.

Nego prvi je gotovo Dežman, kajti davno, predno se je še Auersperg zavedel, je Dežman že bil, da-si ne to, kar je zdaj, namreč vitez Grabljevič, ampak to, kar zdaj ni, namreč naudušen Slovenec. In zategavoljo občudujem najprvo Dežmana, kateri je „Sokolu“ dovolil izlet le pod takimi pogoji, kakor jih stavi sovražni general premagani armadi. Škoda, da ni v svojih pogojih stavil še jako zanimivega pogoja, da morajo namreč, kakor nekdanj bojazljivci v Rimu, iz mesta iti pod neko vislicam podobno mašino, „jugum“ imenovano.

Če je na to pozabil, sem ga s temi besedami opomnil, da drugič ne bo pozabil. — Ampak še bolj ga občudujem, da se „Sokolov“ tako boji. Ali misli, da se bo, kakor nekdanj Jeriho pod trombami Izraelcev, Ljubljana razrušila pod glasom roga sokolovskega? Morda bo njegova palača propadla, ako trešijo ob zid godbe glasovi: „Naprej zastava Slave?“

Če se toraj kaj tacega boji ali če ga bole ušesa, naj to novico dá po voglih nabiti, da bo vsak vedel, za kaj ne pusti „Sokola“ v družbi z godbo in zastavo iz mesta in v mesto.

Skoro ravno tako, kakor Dežmana, občudujem grofa Auersperga. „Skoro ravno tako,“ sem rekel, a vendar ne tako. Grof Auersperg je še mlad, pred dvemi leti se mu še sanjalo ni, da bo kedaj deželni predsednik, in svet še danes prav za prav ne vé, zaradi kakih zaslug je postal to. Da je v sorodu z ministerskim predsednikom in grof, tega ni on kriv, timveč k večemu njegovi predniki in v prvi vrsti njegov oče. Kar pa oče stori, se sinu ne more očitati, in zategavoljo sem bil jaz zmiraj te misli, da on sam — to je namreč njegov duh ali um — ni kriv, da je tako daleč prišel. In ravno za te nekrivosti voljo mora pokazati, da je deželni predsednik, da ima toraj kaj zapovedovati in za tegavoljo je

Schönwetter, to je litijski paša, ktere ga kot tretjega občudujem, prepovedal „Sokolu“ izlet na Janjče in Velče, kajti kjer so bili turnarji že enkrat tepeni, se je bati — to tirja logika, — da bi ne bili, ako pridejo vnovič, še enkrat tepeni; Janjčani bi namreč topli „Sokole,“ mislili bi pa turnarje in zategavoljo ne sme „Sokol“ na Janjče, ker ni zato na svetu, da bi se dal za turnarje pretepati. Vendar je nerazumljivo, kaj so turnarji Auerspergu naredili, da se Schönwetter tako za-nje boji, da „Sokolu“ izlet prepove. Tukaj je moja čim zgodovinska, tim modro- in jezikoslovska modrost pri kraju. Naj mi pomaga Dežman s svojo logiko.

Jaz vkljub temu modroslovskemu in postavo razlagojočemu pretresovanji nisem v stanu, določiti, ktere ga bi bolj občudoval: Dežmana, grofa Auersperga ali Schönwettera, kar pa nikakor ne brani, naročiti si tega „Brenceljna“, kedar koli in za kolikor časa koli se mu zdeti poljubi.

Rešpehtarjova kuharica.

Z mojo zadnjo plavšengo sem pa dregnila v sršenov meh. Desglah nisem avsdrikleh rekla, kdo je list doftar, od ktere ga sem ta zadenj bart govorila, so dohtar Balant Žerjavnik al Zlobedarnik — ne vem prov glih, kok se jim na tank prav — precej še tist večer mi dan gor dali. No, pa to nič ne dé, per takem gospod b' jest toko dolg ne bla ostala, k' gredo, koker mi je perjateleca pravla, Velk petek v čitalnico mesen befstek al karmanatele jest, cflajs zato, de jih drug l'dje vidjo. Do velkga petka

b' bla morbit avshaltala, če b' bli pa tist dan zašafal mi, jim opohat en šnicel al ke j tacga, b' bla pa kar šla in jim raj še ves lon not pustila, kakor de b' bla le eno noč še pod njih streho spala.

Zdej sva pa že z viže glih toko, koker bodo dohtar kmal s Slobenarji, če bodo toko tribal. Za drug dinst me ne skrbi, k' sem že toko imenitna peršona, de sem po vsem mest pekant. Prec, k' se je zvedlo, de sem spet vjankant, mi je pernesla cubringarca pošto, de se je per nji meldal en gvavten gospod, more že bit tud kakšen rešpehtar z ene šest tavžent goldinarjov na let, če b' se ota per njem udinjat. Tode jest tolk zdej že vidim, de k vsakemu

ni za iti, zato, k' tist ldje, k' največ na let vlečejo al čez noč obogate, niso nič gvišenga; če b' mi kakšen milijonar, k' ima po deset milijonov al pa še več, za en mesec lon dolžan ostal, kdo mi zažihra, de mi bo čez en par dni mogel še plačat? Jest vem to iz cajteng, de dandons se more upat le še tistmu, ki nič nima; tak ne more nič zgubit; tist pa, k' ima kej, je lohko čez noč ob vse, koker se je to glih zdej na Dunaj godil, k' so milijonarji faliral. En gospod v Ibljan, k' ga jest že več cajta poznam, je en par hundertarjev poslal enmu špilavcu na Dunaj, k' tam na tisti borsi — to je ene sorte krama al tandelmark z dnarjem — špila; ta prve mesce je res dobil en par cernarjov, kar naenkrat pa je tist bogatin na Dunaj faliral, pa je blo vse ven; Ibljančan je ob svoj dnar.

Ena mojih pekantarc je šla na Dunaj služit; bla je per enem, k' je imel miljone; kar naenkrat se je tam na tist borsi vse skrehnilo in moja pekantarca še lona od zadnjega mesca ni mogla dobit.

Sej pravim, č'mu se puljo l'dje tako za dnar, k' je toko negvišna stvar? Dons kej velja, juter nič, glih koker akcje per bankah. Tode akcje tiste banke „Slovenije“ so pa vse glih poskočile, kar je voljen nov fervaltegrat; na tistga Feruntrajengsteina in pa njegove glihe, koker je bil moj prejšen gospod, niso l'dje nič kej držal. Zdaj pa se bo po kanclij in povsod strebil, de bo bolj čist left, potlej bo pa že varno, svoje krajcarje vzet iz šparkase in jih naložil na akcje te banke. Me kuharce smo med seboj sklenile, de bomo raj kupvale slovenske akcije, koker naš lon nosile v šparkaso. Zdej bo v „Slovenji“ dnar glih tako gvišen, koker v šparkas, sašo de bo nesel večje činže.

Za zdaj vam toraj vsem, k' imate kakšen groš v šparkas, perporočam, de s' rajši kupite akcije banke „Slovenje“, dokler jih je še kej; vam bo več neslo in imate dnar v slobenarski kselšaftengi.

Bom že natank merkala, koko bo šla ta reč naprej; če b' spet ne blo varno, me bote že slišal.

Adijo za zdej!

Neumni pogovori.

Jože. Zakaj neki je poslala vlada v nedeljo, ko je šlo nekaj Slovencev iz Ljubljane v Velče, žandarje za njimi?

Jaka. Hm! Menda zato, da so jim muhe branili.

* * *

Tine. Nekteri Mladoslavenci mislijo izdajati nov smešen list pod imenom „Strela“. Kaj misliš ti o tej „Streli“? Kaka bo?

Tone. Strele so dvojne, ognjene in vodene; prve vživajo, druge so prazna strašila.

Tina. Kakošna bo ta „Strela“?

Tone. Hm! Gotovo — vodena.

* * *

Jože. Kaj misliš ti o „starih“ in „mladih“ Slovenceh?

Tone. Jaz mislim to-le. „Stari“ so zdaj na krmilu, „mladi“ pa radi posnemajo „stare“, to je po človeški naravi. Saj vidiš majhne otroke igrati „soldate“ in enake reči, ktere pri velikih vidijo.

Jože. Če sem te prav razumil, bi „mladi“ postali radi „stari“. —

Tone. Pa ne morejo. Taka je!

Jože. To je skoro tako, kakor basen o velu in —
Tone. In o žabi. Res je!

* * *

Jaka. Dr. Vošnjakov in Zarnikov zbor v Celji ni sprejel programa državnopravne stranke, toraj je odpadel od te stranke. Koliko zgubi vsled tega odpada državopravna stranka?

Tine. Vse, kar jih je bilo v Celji zbranih, namreč okoli 40 oseb.

Jaka. To je pa res veliko.

Tine. Kaj ne, da!

Kako se zastonj vozi.

Nekdo se je podal iz mesta na kmete, kjer je pa v veseli družbi ves denar, kar ga je imel pri sebi, zapil in zajedel. Domu vračajočega se vjame dež. Bilo je že tema, in revež gazi po blatu in lužah, da se kar samemu sebi smili. Kar pridrdra za njim voz; ozre se in vidi, da je fi-jakar iz mesta. Ko ga doide, se ustavi in voznik vpraša, ali bi se gospod mar ne peljal rajši, kakor peš šel v takem vremenu.

Naš popotnik se ne preišluje dolgo, marveč kar skoči k vozu in se vsede va-nj. Med potjo pride mu na misel, da nima ne krajcarja pri sebi. Kako li bo plačal voznika? Tudi doma mu je bilo v kasi popolnoma prazno in voznik ga gotovo ne pozna, da bi mu upal vožnino. V stiski pa ima človek navadno bistrejši um, kakor sicer, in tako si izmisli naš popotnik tudi nekaj, kar misli, da ga bo spravilo iz zadrege.

Ko se pripeljeta v mestu do zeló razsvetljene kavarne, ukaže vozniku, da se vstavi, skoči ven in gleda po tleh voza, kakor da bi bil kaj zgubil. Voznik radoveden pristopi in vpraša, kaj da je.

„O, ne veliko! Desetak, ktereга sem vzel iz žepa, da bi Vam plačal vožnjo, mi je padel v vozu na tla. Toda saj je tu-le v kavarni kaka sveča, da bom posvetil, ga bom précej dobil.“

Pri teh besedah skoči v kavarno, in ko se ozre, vidi, kako voznik hitro skoči na kozla, vđari po konji in oddirja, da se po mokrem tlaku pod podkvami kar iskre kažejo. Naš popotnik se smeje in gre hitro domu.

Izreki imenitnih glavíc.

Bog je najprej sebi brado vstvaril.

Dr. Tine.

Boljši red na prsih, kakor ministerski sedež na strehi.

Dežman, vitez Grabelj-man.

V sili policaj tudi muhe lovi.

Ahčin, konfiskovalec.

Trije smo, ki vse vemo, jaz, dr. Zarnik in Jurčič.

Dr. Vošnjak.

Kdor se med otrobe meša, ga „Slov. Narod“ in „Tagblatt“ pojesta.

„Brencelj.“

Če se dr. Costi jama koplje, dr. Tine Zarnik v njo pade.

„Očka.“

Troje glav in vendar-le ena misel.

„Slov. Narod.“

Mi smo zarad „sokolovih“ izletov ene misli.

Dežman, Auersperg, Schönwetter.

„Kolikor glav, toliko misel“, pravijo. Nas pa je 30 glav in vendar se primeri, da vsi skup nimamo ne ene — dobre — misli.

30 jogrov.

Prav tiha misel.

Na Angležkem bi se ne smel društvu, kakor je „Sokol“, prepovedati izlet na kmete, pri nas se pa sme. Kje se toraj več sme, pri nas ali na Angležkem? Pri nas. — Kje je več svoboda? Kjer se več sme. — Toraj je pri nas več svoboda, kakor na Angležkem. Quod erat demonstrandum.

Nekdo, ki postave študira.

Predmeti za dunajsko razstavo.

Šopek dlake, katero so si slovenski listi zadnji čas izpulili.

Žabe: ki se napihujejo v uredništvu „Sl. Naroda“.

Gosp. Ahčin, konfiskovalec slovenskih listov, pošlje tista očala, s katerimi bere slovenske, in tista, s katerimi bere nemčurske liste, posebno „Tagblatt.“

Poduk, kako se sestavijo v mestu z večino slovenskih prebivalcev zapisniki porotnikov tako, da so nemčurji v večini. Razpostavi ljubljanski magistrat.

Tiha misel.

Pravijo, da pri nas ni svobode. Gola laž! Ali se ne sme vse prepovedati, kar komu, ki je kje na krmilu, ni po volji? Kje li se sme toliko prepovedati, kakor pri nas? Ali ni vsaka prepoved dopuščena? Pa ni svobode? Smešno!

Tihi opazovalec.

OGLAS.

Kakor lansko leto, se bo tudi letos razdelilo nekaj Stremayerjevih grošev med duhovščino, kar naj bo s tem naznanjeno.

K prejemanji te vladne milošne poklican je vsak, vendar se bo delila le takim duhovnikom, kateri se skažejo popolnoma vredne milosti, da se groši ne potrosijo med ne vredne.

Da je pa prosilec vreden vladne podpore, mora dokazati:

1. Da ni Slovenec, in sicer ne „mlad“ ne „star“, še manj pa kak naroden agitator. To mu bo najlaglje, ako do-

kaže, da je bil že v „Tagblattu“ ali kakem drugem listu te vrste vsaj enkrat pohvaljen.

2. Da ni ne ud ne odbornik kacega slovenskega ali katoliško-političnega društva; to najlaglje dokaže, ako pošlje imenike vdov vseh slovenskih društev vladi, da ona lahko prevede, da ga res ni v nobenem imeniku. Tudi tih ud ne sme biti, to je, društvo ne sme vedeti, da je ud.

3. Da se sploh v nobeno stvar ne vtika — razen, ako more vladi koristiti. — To mu je lahko, ako dokaže, da ves dan spi in se ne prebudi, če bi prav s topovi tik njega streljali. Posebno se bo ozir jemalo na take, kateri dokažejo, da še dandanes nič ne vedo o Slovencih in njihovih sleparijah, da so toraj gledé vednosti na taki stopinji, kakor je bilo človeštvo pred nekolikimi stoletji.

4. Da niso podpisali prošnje do cesarja, kakor je bilo prepovedano po nekterih okrajnih glavarjih.

5. Da nimajo narodnega srca. To jim bo lahko dokazati, ako prilože svoja srca dobro zavita prošnji; preiskovalna komisija bo potem ta srca kemično analizirala (razdelila) in potem se bo pokazalo, če so čisto brez narodnosti ali ne.

6. Ako je prošnja podkovana s pristopnicami kacega nemškega, vladi prijaznega društva ali če prosilec more dokazati, da je pri volitvah deloval in poganjal se za nemčurje in vladne kandidate, ga bo to posebno priporočalo.

Sploh pa mora prosilec ponižno izreči, da trdno zaupa milosti vlade, da ima trdno vero, da so nameni vlade najboljše in da zarad tega tudi ljubi vladu, koja bo gotovo po očetovsko skrbela za duhovne reveže, da ne zmrznejo, gladu ne umró, se ne prehlade ali da jih ne zadene nenadoma mrtvoud.

Prositate toraj in se vam bo dalo! Kdor ima „lešt“ zraven priti, naj itd. v vladnem štilu.

Modrost o pravem času.

Zakaj sem se odpovedal starešinstvu „Sokola“? Hm! Bolje, če človek sam gre, kakor če mu drugi pomagajo. Vrh tega take častne službe nič ne nesó. Kjer se pa zastonj dela, tam dr. Zarnika odslej ne bo nikjer videti.

Dr. Tine.

Nov rešitelj Avstrije.

Na Dunaji so se zdaj godile take reči, da je prišla skoro avstrijska država v nevarnost. Zgubilo se je na borzi toliko denarja, da je stvar žugala škodovati avstrijskemu kreditu.

To državi protečo nevarnost je zapazil vsak, kateremu je za Avstrijo kaj mar, toraj tudi naš grof Auersperg. Jako bistra njegova glavica našla je kmalu pravo pot, po kateri se je Avstrija dozdej reševala in po kateri se mora še dalje reševati. Prepovedal se je toraj „Sokolu“ izlet na Janjče, in s tem je bila Avstrija rešena.

Zakaj ni „Sokol“ prej že hotel napraviti izleta! Morda bi se dunajska borza ne bila skrehnila, ako bi bil dal „Sokol“ vladnim organom že prej priliko, prepovedati mu shod na deželo.

Tako so Slovenci vsega krivi. Kaj bi se bilo še le zgodilo Avstriji, če bi „Sokolu“ izlet ne bil prepovedan! Ne upamo si misliti tega.

Zatoraj red za gosp. grofa Auersperga, novega rešitelja Avstrije!

Vremensko.

Ej! ej! To je slabo! Mi potrebujemo še dolgo lepega vremena, pa ga ne bo, ker v „Slov. Narodu“ že dalje časa žabe regljajo.

Star slovenski kmet.

Ponudba g. Dežmanu.

Ker je gosp. Dežman, župan ljubljanskega mesta, „Sokolu“ dovolil izlet v Lavrco, toda le pod nekaterimi pogoji, ponudi mu „Brencelj“ za take slučaje sledeče pogoje, da ne pride gosp. župan v zadrego:

„Sokolu“ se dovoli izlet s sledečimi pogoji.

1. Da se ne bodo prebivalci mesta vsled hrupa ali ropota pri zbiranju „Sokolov“ budili in vrabci strašili, mora vsak „Sokol“ na zborišče priti bos ali v samih nogovicalih.

2. Skupni izhod je prepovedan. Le posamezni udje se smejo plaziti iz mesta in če bi bil kdo predebel, se mora razdeliti v dva, da se zabrani prevelik hrup.

3. Po ulicah, kjer ne stanujejo sami Slovenci, se sploh ne sme hoditi, razen, če bi bil „Sokol“ turnar.

4. Godba in zastava ste prepovedani. Vendar sme godba iti dve uri spredej — če tudi na čelu turnarjev — in zastava se sme nesti iz mesta, če je tako zavita, da se ne pozna, kaj je. Ako hoče „Sokol“ izleteti s turnarsko zastavo, se mora posebej oglasiti.

5. Nazaj gredé se razide „Sokol“ zunaj mesta in se vrne v mesto tako, da po eni ulici pride le en „Sokol“ v mesto in še ta naj pazi, da ga kak policaj ne zasači.

6. Glasno misliti čez svobodnost tega ukaza je slehernemu prepovedano.

Poduk iz naravoslovja.

I. Živalstvo.

Osel je taka žival, ki zaupa svoje premoženje tujim, nji popolnoma neznanim ljudem, kateri se jej prilizujejo in jej obetajo velike odstotke. Vendar sama ne spozna, da je res osel, tako dolgo, da pride ob vse. Nekteri osli so tudi plemenitega rodu. Tudi se nahajajo taki, kateri nemškutarjem več verjamejo, kakor Slovencem, in take včasih kdo za ušesa prime. Vendar vsak osel nima dolgih ušes.

Žaba je žival, ki se nepristojno napenja. Če vidi prvaka, hoče biti sama prvaka in se sili med veljavne ljudi, kjer se jej pa primeri, da jej včasih kdo prav trdo na nogo stopi. Žabe so različne barve: nektare so nemčurske; te so jako smešne, skačejo tako, da se jim mora človek posmehovati. Druge ragljajo narodno in sicer tako, da se jim ves svet, nemčurski in slovenski, smeje, redé se posebno v „Narodni tiskarni“ in „Slov. Narodu“, kjer včasih tak koncert napravijo, da bi pameten človek skoro oglušil. Posebno takrat na vso moč ragljajo, kedar jim manjka mokrote, katere pričakujejo iz višavé. Nektera pa spleza na drevo in potem še bolj predrzno raglja, toda njen glas malo izdâ.

Kača pride ali iz tujega k nam in se naseli ali pa si jo zredimo mi na svojih lastnih prsih.

Prvo vsak pozna, toraj se je vé ogibati, zato mu ni tako nevarna, kakor druga, ktera kar nenadoma pokaže žrelo in strup in napade tiste, ki so jo izredili. Ker so jej pota bolj znana, kakor prvi, je skoro bolj nevarna, kakor ona. Ako te toraj taka kača piči, vjemi jo, vtekni jo v olje narodnosti, kjer se bo sama pičila, potem si namaži rane s tem oljem in zdrav boš. Lazijo pa te kače posebno rade po narodnem polji.

(Dalje sledi.)

Vse zmešane novice.

Več odličnih narodnjakov je sklenilo, odslej ničesar več za narod ne delati brez plače. Dr. Zarnik je naznanil dramatičnemu društvu, da daruje svoje zasluzke pri banki „Sloveniji“ za izobraževanje in izdrževanje slovenskih igralcev čez poletni čas.

— „Sokol“ bi bil, kakor se govori, ako bi bil šel na Janjče, gori strašno tepen. Janjčanom je na vso moč žal, da letos še ni bilo „turnarjev“ k njim, bi jih bili spodobno sprejeli.

— Ljubljanski „Tagblatt“ je jako vesel, da se tudi na Štajerskem slovensko ljudstvo bolj in bolj zaveda. Slovenski listi jako tužni poročajo, da po Slovenskem nemškutarji tudi po novi volilni postavi nimajo dosti upanja do gmotne zmage.

— Kakor se čuje, misli zdajno ministerstvo odstopiti, ako se ne dovoli Slovanom toliko, da bodo vtihnili. Zbor federalistov je sklenil, da federalistični poslanci ne gredo v državni zbor, ako se odločno ne izreče, da je Dunaj predmestje Berolina.

Žabe in dr. Costa.

(Národna basen.)

V neki luži, „Slov. Narod“ imenovani, so rile in regljale že dalje časa žabe in s svojim krikom strašile marsikakega bojazljivega zajca, zlasti kar je sem ter tje zaregljala neka posebno debela žaba s precej napetim trebuhom. Včasih je bilo to regljanje jako neprijetno in je žalilo ušesa miroljubnih prebivalcev slovenske dežele tako, da so jeli luži hrbet obračati.

Nekega dne zagledajo te žabe dr. Costo, čegar glas je izdal veliko več, kakor glas vsih žab, če so še tako vpile; da je on le usta odprl, razlegal se je njegov klic po celi deželi, ljudstvo ga je čulo in se po njem ravnalo.

To pa je razkačilo vso lužo, zlasti tri žabe, katere so bile kolovodje regljajoče družbe. Sklicale so toraj zbor in sklenile, odslej vse žile napenjati, da bi dr. Costa preupile. Sklep se jame izpeljevati, prej imenovana velika žaba razpne svoje čeljusti, kar je mogla, in za njo kriče druge žabe na ves glas.

Pa kaj se zgodí! Slovenski okoličani, katerim postane to neharmonično, ušesa trgajoče regljanje žab že na vso moč zoprno in neprenesljivo, zapro vse vire in studence, iz katerih je dobivala luža svojo vodo, luža se začne sušiti in žabe, ki so od nje živele, so se morale krčiti in na vedno manjšem prostoru skup stiskati. Nekega dne luža popolnoma vsahne in tudi žabe potihnejo druga za drugo in na zadnje si poiščejo po noči majhnih kotlic, kjer prav tiho in pohlevno žive, vesele, da jih ljudje v njih trpé. Nekoliko pa jih je poginilo, prisušile so se k dnu luže in obtičale med blatom.

Dr. Costa pa se smeje žabam, katere so se hotele nad njega spraviti in pri tem same poginile.*)

„Brencelj“ svojim.

Ako bo le količkaj mogoče, prifrčal bo „Brencelj“ ta mesec še dvakrat po dve številki širok. Od julija meseca naprej izhajal bo potem redoma, t. j. vsak mesec po dvakrat, kakor je imel prej navado.

Kravsovcí se opominjajo, da storé svojo dolžnost, ker je „Brencelj“ že lačen in žejen. Pričakuje, da ta njegov glas ne bo glas upijóčega v puščavi.

„Brencelj“.

*) Če ta basen še ni resnična, pa še bo. „Brencelj“.

Pred narodnim hlevom.

Dr. Zarnik. „Karo“, jaz grem zdaj malo v hlev, da pomolzem krave; ti pa čta čas tu stoj in če bi se kdo bližal in mi hotel braniti ali me motiti pri opravi, pokaži mu zobé. Kos kruha ti je gotov. Le čuj, „Karo“!

Treuenstein. Meni ni treba, da bi se prikupoval psu. Saj straži mojega pajdaša, toraj tudi do mene ne bo nikogar pustil. Jaz bom kar na tihem molzel.

Naznanilo „Sokolu“.

Ako se misli slavno društvo „Sokol“ v slučajih, da mu Dežman kaj prepove, obrniti osebno do mene, naj mu bo na znanje, da tega ni treba, ker ima Dežman pravico, za-me podpisovati, prejemati in odbijati.

V Ljubljani, 4. junija 1873.

A. Auersperg,
politična kupčijska firma za
Kranjsko.

„Ričet iz Žabjeka.“

še ni ves razdeljen, kdor si ga želi, naj se oglasi s **30 kr.**

Razposlal se je pa že vsim, ki so ga naročili. Kdor bi ga ne bil prejel, naj se oglasi. Le po njem, dokler ga je še kaj.